

zaaknummer 2012-T1174

25 juli 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mevrouw mr. N.A. Viellevoeye-Geers,

tegen:

wijlen [naam],

geboren op [datum] en overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven priester/hulpbisschop van het
Aartsbisdom Utrecht,

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 7 april 2014. Op 1 mei 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen [naam] Aartsbisdom Utrecht.

Op 26 juni 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit proces-verbaal te noemen leden.

Klager is gehoord via een Skype-verbinding. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mevrouw mr. N.A. Viellevoeye-Geers.

Namens het Aartsbisdom Utrecht is verschenen [naam], hulpbisschop en vicaris-generaal.

2. De klacht

2.1. De klacht betreft seksueel misbruik, gepleegd door aangeklaagde in de periode 1967 – 1968 destijds werkzaam op het Klein Seminarie te [plaats]. Deze instelling stond onder leiding van het Aartsbisdom Utrecht. Aangeklaagde was ten tijde van het seksueel misbruik [functie]. Klager was 13-14 jaar oud gedurende de voorvallen. Toen klager in het tweede jaar zat (het zogenaamde jaar [naam]), werd hij in september/oktober 1967 voor de eerste maal benaderd door aangeklaagde, die tegen hem zei dat hij 's avonds op diens kamer moest komen. Klager had geen idee waar dat over ging, maar het was [aangeklaagde] die hem ontbood en dus ging hij naar diens kamer/kantoor. De kamer/kantoor was centraal gelokaliseerd binnen het gebouw; alle gangen kwamen op zijn kantoor uit. Toen klager op diens kantoor was aangekomen, vroeg aangeklaagde “hoe gaat het met je studie?”.

Klager was 13 jaar en vermoedde in het geheel niets. Vervolgens ging aangeklaagde achter hem staan en drukte met zijn rechterhand in een vuist heel hard tegen zijn borstkas aan. Klager werd op deze wijze volledig tegen het lichaam van aangeklaagde gedrukt. Aangeklaagde begon met zijn hard geworden penis tegen hem aan te rijden. Klager had geen idee wat er aan de hand was en wat de bedoeling was. Hij weet nog dat er een soort gekte over aangeklaagde heen kwam. Het was een soort zelfbevrediging. Aangeklaagde was met zichzelf bezig totdat hij een soort orgasme kreeg en schokte met zijn lichaam tegen het lichaam van klager en drukte zijn vuist ook heel hard tegen de borstkas van klager aan. Terwijl dit plaatsvond, vroeg aangeklaagde steeds “Voel je dit? Voel je dit?”.

Aangeklaagde probeerde de aandacht van klager te richten op de vuist die hard tegen zijn borstkas werd aangedrukt. Het hele gebeuren duurde ongeveer vijf minuten. Toen aangeklaagde klaar was, zei hij tegen klager: “Dit blijft tussen ons”. Toen kom klager gaan. Hij zei: “Je kunt gaan. Op deze manier blijven we goede maatjes”.

Het seksueel misbruik op de hierboven omschreven wijze heeft nog vier keer na het eerste voorval plaatsgevonden, in totaal in de periode 1967 – 1968. Telkens was klager enorm bang om weer naar aangeklaagde te gaan als hij werd ontboden. Echter, aangeklaagde was [functie] en klager durfde geen weerstand te bieden in de hiërarchische cultuur.

- 2.2. Het seksueel misbruik was voor klager een traumatische ervaring. Hij werd zich steeds meer ervan bewust dat er sprake was van misbruik van hem als weerloos kind. Hij heeft er nooit met zijn ouders over gesproken, maar heeft het 26 jaar geleden wel al verteld aan zijn echtgenote. Hij ervoer het als een zware last en dat is het nog steeds voor hem. Te pas en te onpas kwam en komt het seksueel misbruik plotseling weer naar boven. Het speelde altijd mee op de achtergrond en het speelde ook altijd mee in zijn seksuele leven. Zijn echtgenote kon hem er nooit mee helpen. Het was voor klager in het bijzonder een traumatische ervaring, omdat het voor hem zijn eerste seksuele ervaring was, die op deze wijze plaatsvond. Het gebeurde creëerde een conflict in zichzelf met een enorm schuldgevoel: waarom heb ik dit toegelaten?
- 2.3. Het doel van de klachtenprocedure voor klager is het verkrijgen van erkenning en het neerleggen van de zware last, die hij al die jaren heeft gedragen, bij de verantwoordelijke instantie. Naast erkenning zal hij na een gegrondverklaring ook een financiële compensatie vragen bij de Compensatiecommissie.

3. De reactie

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven.

[Naam] heeft de volgende schriftelijke reactie gegeven op de klacht:

Gelet op het feit dat de door klager omschreven gebeurtenissen zich in de periode 1967 – 1968 (nu ruim 40 jaar geleden) afspeelden, is het niet eenvoudig hieromtrent nadere informatie te vergaren.

Echter gelet op de diverse adviezen tot gegrondverklaring van de Klachtencommissie, welke adviezen allemaal door de aartsbisschop zijn overgenomen, moet geconcludeerd worden dat de door klager omschreven gebeurtenissen aannemelijk zijn.

De door de klager beschreven gebeurtenissen hebben (zoals hij in zijn klaagschrift aangeeft) een diepe impact op zijn leven gehad. Mensen kunnen hun leven lang lijden onder seksueel

misbruik, als zij niet ‘geheeld’ worden. Maar om zover te kunnen komen lijken de schulderkenning door de daders en het vragen om vergeving aan het slachtoffer bijna absolute voorwaarden te zijn. Het zal klager duidelijk zijn dat nu aangeklaagde is overleden deze weg van schulderkenning en vragen om vergeving niet meer begaanbaar is.

De Rooms-Katholieke Kerk heeft grote bekommernis met ieder slachtoffer van seksueel misbruik door ambtsdragers van de kerk. Iedere vorm van seksueel misbruik is uitermate verwerpelijk, en mag zeker niet voorkomen in de kerk, dat een voorbeeldfunctie heeft. In zijn homilie tijdens de Eucharistieviering bij gelegenheid van de afsluiting van het Jaar van de Priester op 11 juni 2010 verklaarde (thans emeritus) paus Benedictus XVI: "We smeken nadrukkelijk om vergiffenis van God en van de slachtoffers, met de belofte al het mogelijke te doen om ervoor te zorgen dat een dergelijk misbruik nooit meer zal plaatsvinden.

Bij deze woorden wil het Aartsbisdom zich graag aansluiten en aan klager spijt betuigen en oprechte verontschuldigen aanbieden voor het geen aangeklaagde hem heeft aangedaan.

4. De beoordeling

- 4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.
- 4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.
- 4.3. Er zijn ongeveer veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken.
Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat klager seksueel is misbruikt door aangeklaagde, zoals door klager in het klaagschrift en tijdens de zitting van de Klachtencommissie is beschreven.
De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal in zijn klaagschrift heeft beschreven en ter zitting heeft verteld.
Voorts heeft de Klachtencommissie kennisgenomen van – onder meer – de zaken met zaaknummers 2010-T161 (1), 2011-T289 (1), 2011-T362, 2014-W1139 (2), 2014-W1194 (2) en 2014-W1210 waarin eveneens over seksueel misbruik door aangeklaagde wordt geklaagd.
Een en ander in onderling verband en samenhang bezien ondersteunt dit naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.
- 4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest.

- 4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.
- 4.6. Over een eventuele financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een grondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de bisschop van het Aartsbisdom Utrecht de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 25 juli 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, zr. J.G.M. Verwijs, O. Praem en mevrouw drs. L. Erftemeyer, leden, bijgestaan door M.H.J. Materman, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.